

**MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI**

Warszawa, 5 stycznia 2021r.

BM-V.0912.26.2019

IK: 334331

**Pani
Barbara Sieczkoś
Dyrektor
Sądu Apelacyjnego w Lublinie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. INFORMACJE O KONTROLI

Jednostka kontrolowana: Sąd Apelacyjny w Lublinie, ul. Obrońców Pokoju 1, 20-950 Lublin (dalej: Sąd, SA).

Kontrolerzy: Anna Szymańska – główny specjalista, Ewa Brodowska – specjalista, działający na podstawie upoważnień nr 84/2019 i 85/2019 z dnia 25.11.2019 r. wydanych z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości przez zastępcę dyrektora Biura Ministra, Jakuba Jamkę.

Tematyka kontroli: gospodarowanie środkami finansowymi na usługi zlecane przez Sąd na podstawie umów cywilnoprawnych.

Termin kontroli: 27.11-30.12.2019 r., w tym w siedzibie Sądu w dniach: 28-29.11.2019 r. oraz 12-13.12.2019 r.

Okres objęty kontrolą: 2014 – 2018.

Tryb przeprowadzania kontroli: zwykły

[akta kontroli str. 1-16]

II. USTALENIA WSTĘPNE

Prezesem SA od dnia 07.12.2014 r. jest sędzia SA Krzysztof Szewczak¹ (dalej: Prezes SA). We wcześniejszym okresie funkcję Prezesa SA pełnił sędzia SA Marek Wolski².

Dyrektorem Sądu w okresie od 01.10.2011 r.³ do 30.09.2019 r.⁴ była Anna Jezior (Wojcieszkiwicz) (dalej: Dyrektor SA). Osobą upoważnioną do wykonywania obowiązków ówczesnego Dyrektora SA (w trakcie jego nieobecności w pełnym zakresie kompetencji) była ██████████⁵. Następnie ██████████ została wyznaczona przez Ministra Sprawiedliwości, jako osoba pełniąca obowiązki dyrektora Sądu od dnia 1.10.2019 r. do dnia powołania dyrektora SA⁶. Od dnia 01.11.2019 r. Dyrektorem Sądu jest Barbara Sieczko⁷.

Głównym księgowym w Sądzie w okresie objętym kontrolą oraz obecnie jest ██████████⁸ (dalej: Gł. księgowa).

Kontrola została wszczęta na polecenie Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, Anny Dalkowskiej.

Kontrola dotyczyła wydatków⁹ na umowy i zlecenia, za których realizację zapłacono w ciągu roku jednemu wykonawcy więcej niż 500,00 zł brutto, ujmując wydatki w: § 4170 - wynagrodzenia bezosobowe, § 4700 - szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej, a w zakresie usług w § 4300 - zakup usług pozostałych (obecnie § 4000 - grupa wydatków bieżących jednostki¹⁰). Jednocześnie kontrola nie objęła umów, na podstawie których zakupiono pozostałe środki trwałe bądź materiały, jak również umów i wydatków związanych z mediami domowymi.

¹ Pismo z dnia 25.11.2014 r. znak: DSO-IV-1304-857/14 podpisane przez Ministra Sprawiedliwości, Cezarego Grabarczyka.

² Od dnia 7.12.2008 r. na mocy pisma Ministra Sprawiedliwości, Zbigniewa Cwiakalskiego znak: DK-I-101-1168/08 z dnia 1.12.2008 r.

³ Pismo z dnia 27.09.2011 r., znak: DKO-I-134-71/11 podpisane z up. Ministra Sprawiedliwości przez Sekretarza Stanu w MS, Stanisława Chmielewskiego.

⁴ Pismo z dnia 9.07.2019 r. znak: DKO-VII.537.64.2019 podpisane z up. Ministra Sprawiedliwości przez Sekretarza Stanu w MS, Michała Wójcika.

⁵ Pismo z dnia 27.10.2011 r., znak: DKO-I-134-81/11 podpisane z up. Ministra Sprawiedliwości przez Sekretarza Stanu w MS, Stanisława Chmielewskiego.

⁶ Pismo z dnia 20.09.2019 r. znak: DKO-VII.573.145.2019 podpisane z up. Ministra Sprawiedliwości przez Sekretarza Stanu w MS, Michała Wójcika.

⁷ Pismo z dnia 11.10.2019 r., znak: DKO-VII.573.137.2019 r. podpisane z up. Ministra Sprawiedliwości przez Sekretarza Stanu w MS, Michała Wójcika.

⁸ Od dnia 27.09.1990 r. – nadal.

⁹ Oprócz umów, zleceń dotyczących ośrodków kuratorskich.

¹⁰ Zgodnie z § 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2016 paragraf ten stosuje się jedynie do planowania i sporządzania planu po zmianach. W planie objętym § 400 należy łącznie ujmować planowane do wykonania wydatki zawarte w paragrafach szczegółowych: 421, 422, 426, 428, 430, 434, 436, 438, 439, 440 – z odpowiednimi czwartymi cyframi.

W trakcie przeprowadzonej kontroli nie kontrolowano również prawidłowości naliczania i odprowadzania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz na podatek dochodowy od osób fizycznych.

Ponadto, podczas kontroli nie badano umów, których zawarcie zostało poprzedzone przeprowadzeniem postępowań o udzielenie zamówienia prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – *Prawo zamówień publicznych*¹¹ (dalej: *ustawa Pzp*).

[akta kontroli str. 77-171]

III. USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

1.1. Wewnętrzne uregulowania w zakresie zamówień publicznych, o których mowa w art. 4 pkt 8 ustawy *Pzp*

Przedmiotowy obszar w Sądzie zostały uregulowany w dokumentach pn. cyt. „*Zasady wykonywania ustawy – Prawo zamówień publicznych (dalej: Zasady) oraz Regulamin pracy komisji przetargowej powołanej do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego*”, które w okresie objętym kontrolą były wprowadzane każdorazowo zarządzeniami Dyrektora SA¹².

W *Zasadach* będących Załącznikiem nr 1 do Zarządzenia Dyrektora nr 13/2012 zamówienia wyłączone z ustawy podzielono na zamówienia:

- 1) do kwoty 10 000,00 zł brutto, których udzielał kierownik zamawiającego na podstawie pisemnego zamówienia przygotowanego przez jednostkę organizacyjną Sądu, która chciała dokonać zakupu, po uprzednim zaakceptowaniu go przez specjalistę do wykonywania obowiązków dotyczących zamówień publicznych. Jednocześnie przepisy wewnętrzne nie wprowadzały obowiązku potwierdzenia przez głównego księgowego, że

¹¹ Dz. U. z 2018 r., poz. 1986, ze zm. W latach wcześniejszych obowiązywały wraz ze zmianami: Dz. U. z 2017 r., poz. 1579, Dz. U. z 2015 r., poz. 2164, Dz. U. z 2013 r., poz. 907. Średni kurs złotego w stosunku do euro stanowiący podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych w latach 2012-2017 wynosił, zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych:

- z 23 grudnia 2013 r. (Dz. U., poz. 1692) 4,2249 od 1 stycznia 2014 r. Przy czym wartość zamówienia bez obowiązku stosowania ustawy *Pzp* to 59,148,60 zł netto (14 tys. euro) a od kwietnia 2014 r. 126,747 zł netto (30 tys. euro),

- z 28 grudnia 2015 r. (Dz. U., poz. 2254) 4,1749 od 1 stycznia 2016 r. Przy czym wartość zamówienia bez obowiązku stosowania ustawy *Pzp* to 125,247 zł netto (30 tys. euro).

Średni kurs złotego w stosunku do euro stanowiący podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych w roku 2018 wynosił, zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych: z 28 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r., poz., 2477) 4,3117 od 1 stycznia 2018 r. zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów, przy czym wartość zamówienia bez obowiązku stosowania ustawy *Pzp* to 129,351 zł netto (30 tys. euro).

¹² Nr 13/2012 z dnia 30.07.2012 r. zmienione Anekssem nr 1 z dnia 25.09.2013 r.; nr 3/2015 z dnia 30.01.2015 r. zmienione Anekssem nr 1/2016 z dnia 10.02.2016 r. oraz Anekssem nr 2/2016 z dnia 22.08.2016 r.; nr 5/2017 z dnia 31.05.2017 r.

wnioskowany wydatek zgodny jest z planem finansowym i udokumentowania szacowania wartości zamówienia.

- 2) od kwoty 10.000,00 zł brutto do progu ustalonego w art. 4 pkt. 8 ustawy *Pzp* (czyli 14 000 euro), których udzielał kierownik zamawiającego na podstawie sformalizowanego, pisemnego wniosku¹³ przygotowanego przez jednostkę organizacyjną Sądu, która chciała dokonać zakupu. Każdorazowo w takim przypadku należało dokonać analizy rynku (zebrać oferty od co najmniej dwóch wykonawców) i sporządzić notatkę służbową dokumentującą ww. oraz zawierającą informację o wartości szacunkowej zamówienia ze wskazaniem kursu euro.

Zamawiający, w przypadku wystąpienia powodów wskazanych w *Zasadach*, mógł udzielić zamówień z pominięciem niniejszych uregulowań. W takiej sytuacji zobowiązany był jednak do sporządzenia notatki uzasadniającej odstępstwo.

Umowa o zamówienia publiczne musiała być zaopiniowana przez radcę prawnego. Brak jednak jednoznacznej informacji czy powinna być zawierana w przypadku wszystkich zamówień czy np. w zależności od kwoty zamówienia.

W przypadku zamówień opisanych powyżej nie było obowiązku: potwierdzenia przez głównego księgowego, że wnioskowany wydatek jest zgodny z planem finansowym i udokumentowania szacowania wartości zamówienia (ostatnie dotyczy poniższych zamówień do 10 000,00 zł).

W *Zasadach* będących załącznikiem nr 1 do Zarządzenia Dyrektora nr 3/2015 oraz nr 5/2017 zamówienia wyłączone z ustawy podzielono na zamówienia:

- 1) do kwoty 1 000,00 zł brutto, które zostały wyłączone ze stosowania przedmiotowych *Zasad*,
- 2) od kwoty 1 000,00 zł do kwoty 20 000,00 zł brutto, w przypadku których osoba merytorycznie odpowiedzialna za realizację zamówienia dokonywała telefonicznego lub internetowego rozpoznania cenowego u co najmniej trzech wykonawców – co powinno zostać udokumentowane notatką służbową, której wzór stanowił załącznik do ww. Zarządzenia¹⁴.
- 3) zamówienia od kwoty 20 000,00 zł brutto do progu ustalonego art. 4 pkt. 8 ustawy *Pzp* (czyli 30 000 euro), w przypadku których postępowanie określa załącznik nr 3 do *Zasad* tj. Regulamin postępowania o wartości zamówień powyżej kwoty 20 000,00 brutto, a poniżej progu ustalonego art. 4 pkt. 8 ustawy *Pzp* (dalej: *Regulamin*). Postępowanie

¹³ Wzór wniosku stanowi załącznik nr 1 do *Zasad*.

¹⁴ Zauważyć należy, że w par. 8 ust. 3 *Zasad* mylnie wskazano, że wzór niniejszej notatki służbowej stanowi załącznik nr 4 do Zarządzenia, gdy faktycznie jest to załącznik nr 2 do *Zasad*.

w tym wypadku poprzedzane jest przygotowaniem opisu przedmiotu zamówienia¹⁵ oraz określeniem innych warunków zamówienia. Procedura obejmuje wówczas m.in. przeprowadzenie rozeznania rynku potencjalnych wykonawców poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Sądu zaproszenie do składania ofert i sprawdzenie złożonych w danym postępowaniu ofert, sporządzenie przez odpowiedzialnego pracownika merytorycznie informacji z otwarcia ofert, w tym o spełnieniu przez wykonawców warunków udziału w postępowaniu oraz ocenie i porównaniu złożonych ofert. Następnie sporządzany jest wniosek o udzielenie zamówienia¹⁶, który jest podpisywany przez osobę upoważnioną. Treść wniosku jest uzgadniana ze specjalistą ds. zamówień publicznych i z głównym księgowym (celem potwierdzenia zabezpieczenia środków na realizację zamówienia) oraz sprawdzana i akceptowana przez kierownika zamawiającego. Każdy wniosek jest ewidencjonowany w rejestrze wniosków. W dalszej kolejności sporządzana jest informacja¹⁷ o wyborze najkorzystniejszej oferty lub o unieważnieniu postępowania. Zamieszczana jest ona na stronie internetowej Sądu oraz przekazywana do wiadomości wykonawcy. Brak postanowień wskazujących ile ważnych ofert musi wpłynąć, żeby postępowanie można było uznać za ważne.

Umowa o realizację zamówienia zostaje zawarta na piśmie w przypadku: zamówień na roboty budowlane, usługi lub dostawy o charakterze okresowym lub ciągłym oraz zamówień obejmujących przeniesienie praw autorskich¹⁸. Umowę podpisuje kierownik zamawiającego (jej projekt przygotowujący jest przez osobę odpowiedzialną merytorycznie w porozumieniu z radcą prawnym).

Zamawiający, w przypadku wystąpienia powodów wskazanych w Zasadach, mógł udzielić zamówień z pominięciem niniejszych uregulowań. W takiej sytuacji zamawiający zobowiązany był do sporządzenia notatki uzasadniającej odstępstwo.

[akta kontroli str. 176-260]

2. Zawieranie umów cywilnoprawnych

2.1 Procedury wewnętrzne.

W Sądzie nie wprowadzono odrębnych regulacji wewnętrznych dotyczących zawierania umów cywilnoprawnych (zlecenie, o dzieło).

¹⁵ W przypadku uzasadnionym specyfiką realizowanego zakupu (§ 2 pkt. 1a *Regulaminu*).

¹⁶ Stanowiący załącznik nr 3 do *Regulaminu* i podlegającym rejestracji w rejestrze wniosków prowadzonych przez specjalistę ds. zamówień publicznych.

¹⁷ Stanowiąca załącznik nr 4 do *Regulaminu*.

¹⁸ Zapis o przeniesieniu praw autorskich zawarty jest w § 3 *Regulaminu* będącego załącznikiem nr 3 do Zarządzenia ur 5/2017.

Dyrektor SA wprowadził¹⁹ w Sądzie *Instrukcję kontroli finansowej i obiegu dokumentów* (dalej: *Instrukcja*). Powyższa regulacja określała zasady realizacji operacji finansowych i gospodarczych oraz sposób postępowania na różnych etapach kontroli finansowej i obiegu dokumentów w Sądzie. Ponadto, tak samo jak w regulacjach dotyczących zamówień publicznych, o których mowa w art. 4 pkt 8 *ustawy Pzp* w *Instrukcji* określono sposób realizacji dostaw, usług i robót budowlanych do 10 000,00 zł²⁰, powyżej wymienionej kwoty²¹ oraz do 30 000,00 euro²². *Instrukcja* zawierała zapisy o tym, iż umowy przed podpisaniem przez dyrektora są sprawdzane pod względem ich zgodności z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa przez radcę prawnego zatrudnionego na potrzeby sądu (co powinno zostać potwierdzone podpisem lub parafką na umowie).

[akta kontroli str. 261-415]

2.2. Wydatki z tytułu zawartych umów.

W przedstawionych przez SA *Wykazach umów cywilnoprawnych*²³ zawartych w latach 2014-2018 wykazano łącznie 407 pozycji o wartości 4 903 464,95 zł, w tym:

rok	ilość pozycji	wartość brutto	2014	2015	2016	2017	2018
2014	82	996 681,15 zł	62 701,42 zł	780 751,23 zł	153 228,50 zł		
2015	71	594 668,44 zł	43 090,00 zł	465 936,44 zł	85 642,00 zł		
2016	116	1 341 183,11 zł	176 284,74 zł	1 047 293,37 zł	117 605,00 zł		
2017	80	1 121 496,79 zł	209 726,82 zł	811 866,82 zł	99 903,15 zł		
2018	58	849 435,46 zł	0,00 zł	835 795,46 zł	13 640,00 zł		

Kontrolą została objęta dokumentacja z 49 losowo wybranych pozycji z przedstawionego przez SA *Wykazu umów cywilnoprawnych* (12,04 % populacji ilościowej) na kwotę brutto 1 094 862,96 zł (22,33 % populacji wartościowej). Jednakże na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalono, że kontrolą objęto 46²⁴ umów/zleceń.

¹⁹ Zarządzeniem nr 45/2013 z dnia 27.11.2013 r. wraz z aneksem nr 1/2013 z dnia 11.12.2013 r.; zarządzeniem nr 3/2014 z dnia 28.02.2014 r., nr 40/2014 r. z dnia 8.12.2014 r., nr 6/2015 r. z dnia 18.05.2014 r., nr 34/2015 r. z dnia 3.11.2015 r., nr 22/2017 r. z dnia 31.08.2017 r., nr 7/2018 z dnia 27.02.2018 r., nr 11/2018 z dnia 28.03.2018 r., nr 49/2018 z dnia 04.10.2018 r.

²⁰ Realizacja ww. była poprzedzona analizą rynku i zamówieniem podpisanym przez dyrektora lub tylko zamówieniem podpisanym przez dyrektora – *Instrukcja* wprowadzona zarządzeniem nr 45/2013 Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 27.11.2013 r.

²¹ Realizacja poprzedzona wnioskiem o rozpoczęcie postępowania przewidzianego zarządzeniem w sprawie zasad udzielania zamówień publicznych - *Instrukcja* wprowadzona zarządzeniem nr 45/2013 Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 27.11.2013 r.

²² Realizacja poprzedzona wnioskiem o rozpoczęcie postępowania przewidzianego zarządzeniem Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Lublinie w sprawie zasad udzielania zamówień publicznych - nr 6/2015 z dnia 18.05.2015 r. oraz nr 22/2017 z dnia 31.08.2017 r.

²³ Otrzymanych w dniu 28.11.2019 r.

²⁴ Umowy (które zostały zawarte w przedstawionym przez SA *Wykazie umów cywilnoprawnych* pod kilkoma pozycjami) z dnia: 28.02.2014 r. (poz. 15 i 16 w 2014); 01.07.2014 r. (poz. 17 i 18 w 2014); 25.09.2014 r. (poz. 12 i 13 w 2014) - zawarte z [redacted] oraz 15.11.2017 r. (poz. 33 i 34 z 2017 i 22 z 2018) zawarta z radcą prawnym [redacted]

Łącznie kontrolą objęto wydatki na kwotę 810 522,46 zł, w tym:

Rok	liczba pól	%	Łącznie kwota w złotych	31/10	31/06	31/12
2014.	16	19,51 %	231 135,00 zł	11 018,00 zł	152 397,00 zł	67 720,00 zł
2015	4	5,63%	238 284,00 zł	684,00 zł	237 600,00 zł	x
2016	10	8,62 %	177 571,68 zł	x	128 007,94 zł	49 563,74 zł
2017	14	17,5 %	105 212,28 zł	65 883,06	32 257,03 zł	7 072,19 zł
2018	5	8,62 %	58 319,50 zł	x	53 997,00 zł	4 322,50 zł
razem			810 522,46	77 585,06 zł	604 258,97 zł	128 678,43 zł
dokonany na rzecz wykonawców						

Badane umowy cywilnoprawne zgodnie z wykazem przedstawionym przez Sąd zawierane były z:

- sędziami – 13 umów o łącznej wartości 26 075,00 zł, których przedmiotem były szkolenia dedykowane asystentom sędziów²⁵. Z tytułu realizacji ww. szkoleń na rzecz wykonawców Sąd poniósł wydatki netto w wysokości 21 020,06 zł,
- pracownikami Sądu – 4 umowy o łącznej maksymalnej wartości 37 787,82 zł, których przedmiotem było wdrożenie oraz weryfikacja poprawności migracji środowiska sądów obszaru apelacji lubelskiej do domeny centralnej ad.ms.gov.pl²⁶. Z tytułu realizacji powyższych umów na rzecz wykonawców Sąd wydatkował kwotę 27 503,26 zł netto.

²⁵ „Organizacja i czynności sądów powszechnych” cykl wykładów dla asystentów sędziów na stażu asystenckim (umowa z dnia 29.09.2014 r. na kwotę 5 600,00 zł); „Dostęp do informacji publicznej” oraz „Wybrane zagadnienia związane z metodyką pracy asystenta sędziego w sprawach pracy i ubezpieczeń społecznych” wykład dla asystentów sędziego w ramach stażu asystenckiego (umowa z dnia 09.05.2016 r. na kwotę 1 400,00 zł); „Wybrane zagadnienia związane z metodyką pracy asystenta sędziego w sprawach karnych” wykład dla asystentów sędziego w ramach stażu asystenckiego (umowa z dnia 24.05.2016 r. na kwotę 1 400,00 zł); „Wybrane zagadnienia związane z metodyką pracy asystenta sędziego w sprawach pracy i ubezpieczeń społecznych” ćwiczenia dla asystentów sędziego w ramach stażu asystenckiego (umowa z dnia 08.06.2016 r. na kwotę 1 400,00 zł); „Wybrane zagadnienia związane z metodyką pracy asystenta sędziego w sprawach cywilnych” ćwiczenia dla asystentów sędziego w ramach stażu asystenckiego (umowa z dnia 08.06.2016 r. na kwotę 1 400,00 zł); „Organizacja i czynności sądów powszechnych” cykl wykładów dla asystentów sędziów na stażu asystenckim. (umowa z dnia 17.10.2016 r. na kwotę 1 400,00 zł); „Dostęp do informacji publicznej” oraz „Wybrane zagadnienia związane z metodyką pracy asystenta sędziego w sprawach pracy i ubezpieczeń społecznych” wykład i ćwiczenia dla asystentów sędziego w ramach stażu asystenckiego (umowa z dnia 23.02.2017 r. na kwotę 1400,00 zł); „Wybrane zagadnienia związane z metodyką pracy asystenta sędziego w sprawach karnych” wykład i ćwiczenia dla asystentów sędziego w ramach stażu asystenckiego (umowa z dnia 23.02.2017 r. na kwotę 1 225,00 zł); „Wybrane zagadnienia związane z metodyką pracy asystenta sędziego w sprawach cywilnych” wykład i ćwiczenia dla asystentów sędziego w ramach stażu asystenckiego (umowa z dnia 10.05.2017 r. na kwotę 1 225,00 zł); „Organizacja i czynności sądów powszechnych” cykl wykładów i ćwiczenia dla asystentów sędziów na stażu asystenckim (umowa z dnia 18.10.2017 r. na kwotę 4 200,00 zł); „Dostęp do informacji publicznej” oraz „Wybrane zagadnienia związane z metodyką pracy asystenta sędziego w sprawach pracy i ubezpieczeń społecznych” wykład i ćwiczenia dla asystentów sędziego w ramach stażu asystenckiego (umowa z dnia 09.04.2018 r. na kwotę 1 400 zł); „Wybrane zagadnienia związane z metodyką pracy asystenta sędziego w sprawach karnych” wykład dla asystentów sędziego w ramach stażu asystenckiego (umowa z dnia 09.04.2018 r. na kwotę 1 225,00 zł); „Organizacja i czynności sądów powszechnych” cykl wykładów dla asystentów sędziów na stażu asystenckim. (umowa z dnia 15.10.2018 r. na kwotę 2 800,00 zł).

²⁶ Umowa zlecenie: nr 05/IT/2017 na kwotę 10 364,51 zł; nr 06/IT/2017 na kwotę 8 529,40 zł; nr 07/IT/2017 na kwotę 10 364,51 zł oraz nr 08/IT/2017 na kwotę 8 529,40 zł.

➤ podmiotami zewnętrznymi – 26 umów o łącznej wartości 1 022 753,94 zł, których przedmiotem była m.in.: weryfikacja projektów opisów stanowisk pracowników Sądu Apelacyjnego w Lublinie²⁷, opracowanie testów z finansów publicznych oraz z psychologii dla kandydatów na dyrektora sądu rejonowego oraz sprawdzenie i zinterpretowanie ww. testów²⁸, obsługa prawna²⁹, audyt wewnętrzny we wszystkich jednostkach sądownictwa powszechnego z obszaru apelacji lubelskiej³⁰, szkolenia³¹, usługa migracji danych³², doradztwo w zakresie identyfikacji ryzyka w odniesieniu do celów i zadań ujętych w planie działania na 2014 r.³³, usługi hotelarskie, konferencyjne i gastronomiczne³⁴ oraz przeprowadzenie wykładu dla sędziów sądów apelacyjnych dot. zmian w postępowaniu karnym oraz cywilnym³⁵. Z tytułu realizacji powyższych umów Sąd poniósł wydatki w wysokości 753 489,51 zł³⁶.

Dodatkowo w 3 przypadkach³⁷ podmioty zewnętrzne realizowały usługi na rzecz Sądu jedynie na podstawie wystawionych faktur na kwotę w wysokości 8 247,00 zł. Realizowane usługi dot. m.in. przewozu osób oraz przeprowadzenia szkolenia nt. „*opis i wartościowanie stanowisk pracy, a polityka kadrowa*”.

[akta kontroli str. 17-76]

2.3. Umowy cywilnoprawne.

Umowy zawarte z sędziami.

Z badanych 13 umów zawartych z sędziami jedynie 4³⁸ posiadały zapisy dotyczące zasad odbioru czynności będących ich przedmiotem, w tym w szczególności wskazujące, że po

²⁷ Umowa o dzieło z dnia 26.06.2014 r. na kwotę 3 500,00 zł.

²⁸ Umowy o dzieło z dnia: 28.02.2014 r. na kwotę 400,00 zł i 400,00 zł; 03.06.2014 r. na kwotę 400,00 zł 06.06.2014 r. na kwotę 300,00 zł; 01.07.2014 r. na kwotę 200,00 zł i 400,00 zł; 25.09.2014 r. na kwotę 400,00 zł i 400,00 zł oraz 300,00 zł; 12.02.2015 r. na kwotę 400,00 zł oraz 15.10.2015 r. na kwotę 400,00 zł.

²⁹ Umowy z dnia: 09.12.2013 r., 09.12.2014 r., 22.12.2015 r. – każda na kwotę 90 000,00 zł; 30.12.2016 r. na kwotę 120 000,00 zł; 15.11.2016 r. na kwotę 56 088,00 zł; 16.10.2017 r. na kwotę 8 000,00 zł oraz umowy z dnia 01.03.2017 r. na kwotę 38 379,80 zł.

³⁰ Umowa nr 12/IT/PU/2014 na kwotę 147 600,00 zł.

³¹ Umowa nr 03/IT/PU/2014 na kwotę 61 378,00 zł, nr 17/IT/PU/2016 na kwotę 42 000,00 zł.

³² Umowa nr 22/IT/PU/2014 na kwotę 147 600,00 zł.

³³ Umowa nr 2130-38/14 na kwotę 38 806,50 zł.

³⁴ Umowa Zp.2130-44/16 na kwotę 102 802,70 zł.

³⁵ Umowa z dnia 20.09.2016 r. na kwotę 1 570,00 zł i 1 320,00 zł.

³⁶ Kwota rzeczywistych wydatków jest niższa od wartości podpisanych umów o 415306,720 zł co wynika m.in. z zapłaty faktury z dwóch różnych § (umowa z [redacted] czy też z [redacted]) – do próby wzięto jedynie z jednego §, partycypacji kosztów umowy z [redacted] zgodnie z porozumieniem z dnia 3.06.2016 r. pomiędzy Sądami apelacji białostockiej, lubelskiej oraz krakowskiej w równych kwotach oraz w związku z rozwiązaniem umowy o obsługę prawną z [redacted]

³⁷ Faktura: nr VAT106/CSKRAKÓW/2014 na kwotę 2 912,00 zł; nr VAT42/CSKRAKÓW/2014 na kwotę 3 430,00 zł oraz nr 10/TRS/02/2016 na kwotę 1 905,00 zł (wykaz umów 2014, poz. 99,106 oraz wykaz umów 2016, poz. 9).

³⁸ Umowy z dnia: 9.04.2018 r. z SSA [redacted], SSA [redacted] i SSA [redacted] oraz z dnia 18.10.2017 r. z SSA [redacted]

zrealizowaniu w danym miesiącu szkoleń Zleceniobiorca przedstawi Zleceniodawcy protokół odbioru z zestawieniem godzin realizacji zlecenia oraz listą obecności uczestników szkolenia (protokół odbioru podpisany przez Zleceniodawcę bez uwag miał stanowić podstawę do wystawienia przez Wykonawcę rachunku za dany miesiąc). Zaznaczyć należy, że pomimo braku stosownych zapisów w pozostałych umowach, do każdego rachunku dołączone było zestawienie godzin realizacji zlecenia oraz lista obecności uczestników szkolenia. W przypadku 8³⁹ umów brak wskazania dokładnej daty przeprowadzenia szkolenia, liczby godzin szkolenia i tym samym kwoty na jaką umowa została zawarta (wskazano jedynie stawkę za godzinę i że wykłady będą wykonywane zgodnie z Harmonogramem zajęć na dany okres szkoleniowy). Powyższe budzi wątpliwości w szczególności z uwagi na fakt, że na wszystkich umowach brak było kontrasygnaty Gł. księgowej, która by potwierdzała zabezpieczenie środków na realizację ww. umów. Każdorazowo rozliczenie umów następowało na podstawie rachunków wystawionych i przedłożonych przez wykonawców, zawierających adnotację zleceniobiorcy, iż „pracę wykonałem osobiście” oraz zleceniodawcy „stwierdzam wykonanie pracy zgodnie z umową zlecenie”.

Jedynie w 3 umowach⁴⁰ zawarto zapisy dot. warunków rozwiązania umowy przez każdą ze stron oraz wskazano, że Zleceniobiorca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą z wypowiedzenia przez niego umowy bez ważnego powodu. Jednocześnie nie określono jakie to są ważne powody. Zawarcie żadnej z kontrolowanych umów nie zostało poprzedzone pisemnym wnioskiem wynikającym z *Zasad* ani też notatką służbową uzasadniającą odstępstwo od ww. *Zasad*. Tylko 3 umowy⁴¹ z 13 zostały zaparażowane przez radcę prawnego Sądu.

Wynagrodzenie wykonawców zostało ustalone z zastosowaniem stawek określonych w Decyzji Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 2008 r.⁴², a ich wypłata, po dokonaniu kontroli formalno-rachunkowej, następowała w terminach i wysokościach wynikających z zapisów umów.

³⁹ Umowy z dnia: 17.10.2016 r., 18.10.2017 r., 15.10.2018 r. z SSA [redacted] 23.02.2017 r., 9.04.2018 r. z SSA [redacted] 23.02.2017 r., 9.04.2018 r. z SSA [redacted] 10.05.2017 r. z SSA [redacted]

⁴⁰ Umowa zlecenie: z dnia 09.04.2018 r. z [redacted] oraz z [redacted] umowa zlecenie nr. Wiz. IV-1411-31/18 z dnia 15.10.2018 r. z [redacted]

⁴¹ Z dnia 09.05.2016 r. i z dnia 08.06.2016 r. z [redacted] (wykaz umów 2016, poz. 6-7) oraz z dnia 24.05.2016 r. z [redacted] (wykaz umów 2016, poz. 10).

⁴² Decyzja DB III 020-141/08 w sprawie wysokości stawek wynagrodzenia dla osób prowadzących wykłady lub zajęcia w innej formie dla sędziów, prokuratorów, innych pracowników jednostek sądownictwa powszechnego i powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz aplikantów.

Umowy zawarte z pracownikami.

Ustalono, że umowy⁴³ zostały zawarte z informatykami (trzema administratorami systemów Sądu i jednym pełniącym funkcję kierownikiem Oddziału Informatycznego SA). Konieczność ich zawarcia potwierdza treść pisma Departamentu Informatyzacji i Rejestrów Sądowych w Ministerstwie Sprawiedliwości z dnia 5 września 2016 r. dot. wdrożenia centralnej usługi katalogowej w sądach powszechnych w ramach projektu ██████████ w ramach projektu pn. „Poprawa zdolności administracyjnych sądów, w tym systemów informatycznych”⁴⁴. Zauważyć należy, że brak uzasadnienia wyboru konkretnych zleceniobiorców i ich liczby oraz udokumentowania sposobu ustalenia wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy.

Żadna z badanych umów nie została zapařafowana przez radcę prawnego Sądu, nie posiadała również kontrasygnaty głównej księkowej ani nie była poprzedzona wnioskiem, o którym mowa w *Zasadach*, czym nie zastosowano się do wewnętrznych regulacji dotyczących udzielania zamówień oraz *Instrukcji*. W umowach zleceniobiorcy zobowiązani zostali do prowadzenia, w formie papierowej i elektronicznej, zestawień przepracowanych godzin, które na koniec każdego miesiąca mieli przekazywać do Oddziału Informatycznego Sądu. Na podstawie przedmiotowych zestawień ww. komórka miała prowadzić zbiorczą ewidencję. Kontrolerom przedłożono wyłącznie zestawienia podpisane przez zleceniobiorców. Brak dokumentów potwierdzających przekazanie ww. zestawień do Oddziału Informatycznego i ewidencji prowadzonej przez Oddział. We wszystkich ww. umowach były zapisy dot. kar umownych, prawa do wypowiedzenia umowy oraz odstąpienia od umowy.

Rozliczenia umów dokonywano na podstawie rachunków wystawionych i przedłożonych przez wykonawców wraz z zestawieniem godzin zrealizowanych w zakresie wykonywania umowy zlecenia, zawierających adnotację zleceniodawcy potwierdzającą realizację umowy zgodnie z warunkami. Wysokość wypłaconego wynagrodzenia nie przekroczyła kwot wynikających z zapisów zawartych umów. Jednak rachunki wystawiono na maksymalne kwoty. Zauważyć należy, że wynagrodzenie miało być płatne w terminie 14 dni od dnia przedłożenia rachunku przez zleceniobiorcę. W związku z tym, że na żadnym z czterech rachunków⁴⁵ nie ma daty wpływu do Sądu nie można potwierdzić, że należności wynikające z trzech umów uregulowano w terminie⁴⁶.

⁴³ Umowa nr 05/IT/2017, nr 06/IT/2017/, nr 07/IT/2017, nr 08/IT/2017.

⁴⁴ Zgodnie z decyzją Sekretarza Stanu w MS Patryka Jakiego z dnia 24.03.2017 r. zwiększono plan SA w par. 4170 na ten cel (pismo Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej znak: DB-I-311-274/17/10 z 28.03.2017 r.

⁴⁵ Po jednym do każdej umowy.

⁴⁶ Umowy nr: 05/IT/2017, 07/IT/2017 i 08/IT/2017 – rachunki z dnia 5.07.2017 r. zapłacono w dniu 28.07.2017 r.

Umowy zawarte z podmiotami zewnętrznymi.

- 1) 8 umów o dzieło zawartych w latach 2014-2015 (na łączną kwotę 4 300,00 zł)⁴⁷, których przedmiotem było opracowanie testów dla kandydatów na dyrektora sądu rejonowego⁴⁸ lub opracowanie przedmiotowych testów oraz ich sprawdzenie i zinterpretowanie⁴⁹. Zamawiającym był Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Sprawiedliwości, działającego na rzecz danego sądu rejonowego⁵⁰ w imieniu którego działała [REDAKTOWANO] z-ca dyrektora Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej Ministerstwa Sprawiedliwości. W umowach postanowiono, iż cyt.: „wynagrodzenie będzie płatne przez Sąd Apelacyjny w Lublinie, po potwierdzeniu wykonania umowy, w terminie 14 dni od dnia dostarczenia rachunku, na konto Przyjmującego zamówienie wskazane w rachunku”. Zauważyć należy, że nie wskazano na jakiej podstawie SA ma płacić za przedmiotowe umowy oraz kto, ani nawet przedstawiciel jakiego podmiotu: SA, danego sądu rejonowego czy Ministerstwa i w jaki sposób powinien potwierdzić wykonanie umowy. Ponadto niezrozumiałe są postanowienia dotyczące płatności za wykonanie części przedmiotu umowy⁵¹, tj. cyt. „Za sprawdzenie i zinterpretowanie wypełnionego przez kandydata na stanowisko dyrektora sądu rejonowego Przyjmujący zamówienie otrzyma wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości brutto 100,00 zł ...” Wykonanie przedmiotu umowy pisemnie potwierdzali prezesi właściwych sądów rejonowych za każdym razem odrębnie za sporządzenie testu i odrębnie za sprawdzenie testów. I tak np. w przypadku umowy z dnia 25.09.2014 r. z [REDAKTOWANO] potwierdzono odbiór: testu z psychologii⁵² i opinii dotyczących predyspozycji intelektualnych i osobowościowych 4 kandydatów na stanowisko dyrektora SR w Garwolinie⁵³. Natomiast w przypadku w zasadzie takiej samej umowy z dnia 3.06.2014 r. z [REDAKTOWANO] potwierdzono jedynie odbiór: testu z psychologii dla kandydata na stanowisko dyrektora SR w Lubartowie⁵⁴. Niejasny jest również zapis dotyczący terminu płatności mówiący, że płatność powinna nastąpić, po potwierdzeniu wykonania umowy, w terminie 14 dni od dnia dostarczenia rachunku. Brak wskazania czy ww. termin powinien biec od daty wpływu do: sądu rejonowego czy SA. Wykonawcy wystawili rachunki na SA.

⁴⁷ Wykonawcom wypłacono z tego tytułu kwotę 3 421,00 zł.

⁴⁸ Umowy z [REDAKTOWANO] z dnia: 06.06.2014 r. i 25.09.2014 r.

⁴⁹ Umowy z [REDAKTOWANO] z dnia: 28.02.2014 r., 03.06.2014 r., 01.07.2014 r. i 25.09.2014 r. oraz [REDAKTOWANO] z dnia 12.02.2015 r. i 15.10.2015 r.

⁵⁰ SR w Garwolinie, SR w Lubartowie, SR w Kraśniku i SR w Węgrowie.

⁵¹ Dotyczy 6 z 8 ww. umów, tj. z [REDAKTOWANO] z dnia: 28.02.2014 r., 03.06.2014 r., 1.07.2014 r., 25.09.2014 r. oraz [REDAKTOWANO] z dnia 12.02.2015 r., 15.10.2015 r.

⁵² Dnia 20.10.2014 r. (rachunek z dnia 27.09.2014 r. na kwotę 400,00 zł brutto).

⁵³ Dnia 8.11.2014 r. (rachunek z dnia 17.11.2014 r. na kwotę 400,00 zł brutto).

⁵⁴ Dnia 26.06.2014 r. (rachunek z 27.09.2014 r. na kwotę 400,00 zł brutto).

Zaznaczyć należy, że brak jest podstaw do uregulowania zobowiązań wynikających z przedmiotowych umów przez SA, w sytuacji gdy nie on był on stroną umów i ich nie zawierał.

We wszystkich umowach były zapisy dot. kar umownych, prawa do odstąpienia od umowy.

2) 6 umów zawartych w latach 2014 – 2017 na łączną kwotę 412 488,00 zł brutto, w zakresie świadczenia obsługi/pomocy prawnej Sądu⁵⁵, tj.:

- 3 umowy o obsługę prawną z radcą prawnym [REDAKTOWANE] na mocy postanowień przedmiotowych umów wykonawca zobowiązał się do: interpretacji postanowień aktów prawnych, opiniowania pod względem formalno-prawnym zawieranych umów i wewnętrznych aktów prawnych, udzielania porad prawnych, podejmowania kroków przedsądowych mających na celu dochodzenie roszczeń i reprezentowania SA w postępowaniach sądowych. Za wykonanie ww. czynności zamawiający uiszczał należność, zgodnie z umową, przelewem 14 dni od doręczenia faktury wystawionej na koniec każdego miesiąca, w kwocie odpowiednio 7 500,00 zł⁵⁶/10 000,00 zł⁵⁷. Zaznaczyć należy, że przy zawieraniu umów z 2014 i 2015 roku nie zastosowano wewnętrznych uregulowań dotyczących zamówień wyłączonych ze stosowania *ustawy Pzp* na mocy art. 4 pkt 8. Odnośnie do zawarcia umowy z 2016 r. również wybrano ww. wykonawcę bez przeprowadzenia rozeznania rynku i zaproszenia potencjalnych wykonawców do składania ofert. Jednak uzasadniono powyższe dotychczasową nienaganną współpracą, w pełni spełniającą potrzeby i oczekiwania Sądu. Jednocześnie wskazano, że cechy indywidualne wykonawcy, związane w szczególności z posiadaną przez niego wiedzą i doświadczeniem stanowią podstawowe kryteria przesądzające o wyborze wykonawcy w przypadku umów na obsługę prawną (usługi o charakterze intelektualnym). Tym samym powyższe było zgodne z regulacjami wewnętrznymi.

Zauważyć należy, że w przypadku wszystkich umów brak udokumentowania szacowania wartości zamówienia. Ponadto, wszystkie umowy zawierały zapis, iż cyt.: „*Radca Prawny ubezpieczy się od ryzyka odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności związanych ze świadczeniem pomocy prawnej na kwotę nie*

⁵⁵ Umowy z dnia: 09.12.2014 r., 22.12.2015 r., 30.12.2016 r. z [REDAKTOWANE] prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą [REDAKTOWANE] z siedzibą w Uniszewicach; 01.03.2017 r. z [REDAKTOWANE] 16.10.2017 r. z [REDAKTOWANE] 15.11.2017 r. z [REDAKTOWANE] prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą [REDAKTOWANE]

⁵⁶ Dotyczy umów z lat 2014 i 2015 r.

⁵⁷ Dotyczy umowy z 2016 r.

niższą niż 100.000,00 EURO⁵⁸, lecz nie precyzowały wysokości kar umownych wynikających z ewentualnego nieterminowego bądź nienależytego wykonania prac będących ich przedmiotem. Na wniosek⁵⁹ radcy prawnego wskazującym na kolizję interesów pomiędzy Sądem a Sądem Okręgowym w Lublinie, w którym ww. pozostawała w stosunku pracy umowę z dnia 30.12.2016 r. rozwiązano za porozumieniem stron ze skutkiem na dzień 31.03.2017 r. Wątpliwości budzi fakt uznania, że wcześniej przedmiotowy konflikt (choćby potencjalny) nie występował. W związku z realizacją przedmiotowych umów Sąd wydatkował kwotę 210 535,03 zł⁶⁰.

- W dniu 01.03.2017 r. SA zawarł umowę z ██████████ na świadczenie usług pomocy prawnej w ramach stałej współpracy, w zakresie zadań dyrektora sądu. Do zadań usługobiorcy należało: sporządzanie opinii prawnych, przygotowywanie projektów umów, pism oraz projektów innych dokumentów, uczestnictwo lub reprezentacja SA w negocjacjach oraz spotkaniach prowadzonych z wykonawcami oraz innymi podmiotami, wsparcie prawne zleceniodawcy w zakresie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego i reprezentowanie Sądu przed Krajową Izbą Odwoławczą. W przeciwieństwie do poprzednich umów jej przedmiot nie obejmował reprezentacji zamawiającego przed sądami. Umowa została zawarta na czas określony – od dnia zawarcia do 31.12.2017 r. z wynagrodzeniem w kwocie 4 800,00 zł brutto miesięcznie (plus ewentualnie za każdą godzinę powyżej miesięcznego limitu 40 godzin zleceniobiorcy przysługiwało wynagrodzenie w kwocie 170,00 zł brutto. W przedmiotowej umowie wprowadzono zapis o obowiązku rozliczenia godzin świadczenia pomocy prawnej. W ww. umowie również nie zawarto zapisów dotyczących ewentualnych kar umownych. Umowę rozwiązano w dniu 02.10.2017 r. za porozumieniem stron ze skutkiem na dzień 31.10.2017 r.

Zaznaczyć należy, że również w przypadku przedmiotowej umowy nie zastosowano wewnętrznych uregulowań w zakresie zamówień publicznych, o których mowa w art. 4 pkt 8 *ustawy Pzp* ani nie udokumentowano szacowania wartości zamówienia.

W związku z realizacją przedmiotowej umowy Sąd przekazał wykonawcy kwotę 32 391,85 zł. Zauważyć należy, że wynagrodzenie miało wynosić nie mniej niż 4 800,00 zł brutto miesięcznie, a wykonawca, co do zasady, wystawiał rachunki na kwotę o 50,00 zł mniejszą, tj. na 4 750,00 zł brutto (kwota wynikająca z rachunku była podstawą

⁵⁸ § 4 ww. umów.

⁵⁹ Z dnia 28.02.2017 r.

⁶⁰ W 2015 r. – 90 000,00 zł, w 2016 r. – 92 952,00 zł, w 2017 r. – 27 583,03 zł.

wypłaty⁶¹). Zaznaczyć należy, że rachunek za maj⁶² wystawiono na kwotę 5 005,00 zł brutto (plus zwrot kosztów podróży w kwocie 124,80 zł). Zatem, za maj łącznie zapłacono wykonawcy 4 346,35 zł.

- W dniu 15.11.2017 r. z radcą prawnym [REDAKTURA] zawarto umowę na świadczenie pomocy prawnej w zakresie: udzielania porad prawnych i konsultacji, sporządzania opinii prawnych, interpretacji postanowień aktów prawnych, sporządzania projektów umów, decyzji, opiniowania pod względem formalno-prawnym: zawieranych umów, wewnętrznych aktów prawnych, czynności materialno-technicznych w postępowaniu administracyjnym, obsługę prawną związaną z pracą E-sądu oraz reprezentacji Prezesa lub Dyrektora przed organami i sądami. Umowę zawarto na rok⁶³, z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 4 674,00 zł brutto miesięcznie. Usługodawcy z tego tytułu wypłacono kwotę 56 088,00 zł.

Prowadząc postępowanie dotyczące wyboru wykonawcy na świadczenie usług prawnych nie zastosowano wszystkich postanowień wewnętrznych uregulowań w zakresie zamówień publicznych, o których mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, tj.: nie przedstawiono *Informacji z otwarcia ofert* oraz *Informacji o spełnianiu przez wykonawców warunków udziału w postępowaniu*⁶⁴. Natomiast wybór wykonawcy przedmiotowej umowy został poprzedzony sporządzeniem stosownego *Wniosku*⁶⁵ z kontrasygnatą głównej księgowej. Umowę zawarto z ww. wykonawcą, który to spełniał wszystkie wymagania Zamawiającego. Tak jak w latach ubiegłych znalazł się w umowie zapis mówiący o tym, iż „w okresie wykonywania umowy Radca Prawny będzie się legitymował aktualnym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności stanowiących pomoc prawną na kwotę nie niższą niż 100.000,00 EURO”, jednak nie było zapisu precyzującego wysokość ewentualnych kar umownych.

- W dniu 16.10.2017 r. Sąd zawarł ponadto umowę na kwotę 12 000,00 zł netto⁶⁶ z [REDAKTURA] [REDAKTURA] której przedmiotem było prowadzenie zastępstwa procesowego w postępowaniu toczącym się przeciwko Sądowi⁶⁷. Odpowiedzialność Kancelarii za wyrządzoną stratę (rzeczywista strata) z tytułu

⁶¹ Wykonawcy wypłacano 4 006,50 zł

⁶² Z dnia 31.05.2017 r.

⁶³ Od dnia 15.11.2017 r. do dnia 14.11.2018 r.

⁶⁴ Na podstawie Regulaminu postępowania o wartości zamówień powyżej kwoty 20.000 zł brutto a poniżej progu ustalonego art. 4 pkt. 8 ustawy Pzp będącego załącznikiem nr 3 do Zarządzenia nr 5/2017 Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Lublinie.

⁶⁵ Wniosek nr G-2130-26/17 z dnia 15.11.2017 r.

⁶⁶ 8 000,00 zł za prowadzenie sprawy w I instancji (płatne w dwóch równych ratach – na podstawie faktur wystawionych odpowiednio 7 dni po podpisaniu przedmiotowej umowy i po zakończeniu sprawy w I instancji) oraz 4 000,00 zł za prowadzenie sprawy w II instancji (również płatne w dwóch równych częściach).

⁶⁷ Sygnatura IC 366/17.

wykonywania, niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy została ograniczona do kwoty 2 000 000,00 zł. Również w przypadku przedmiotowego postępowania nie zastosowano wewnętrznych uregulowań w zakresie zamówień publicznych, o których mowa w art. 4 pkt 8 *ustawy Pzp* ani nie udokumentowano szacowania wartości zamówienia, w tym w szczególności: brak pisemnego zamówienia⁶⁸, notatki służbowej o rozeznaniu rynku oraz notatki uzasadniającej niezastosowanie uregulowań określonych w *Zasadach*. Zgodnie z umową do dnia rozpoczęcia kontroli wydatkowano na rzecz usługodawcy kwotę 4 920,00 zł brutto (4 000,00 zł netto).

Umowa z panią [REDAKTOWANO] została zawarta w celu świadczenia usług pomocy prawnej w ramach stałej współpracy, w zakresie zadań dyrektora sądu umowa z Panem [REDAKTOWANO] obejmowała reprezentację Prezesa lub Dyrektora Sądu. Ponadto, w pierwszej literalnie wskazano, że świadczone usługi obejmują uczestnictwo lub reprezentację zleceniodawcy w negocjacjach oraz spotkaniach prowadzonych z wykonawcami i innymi podmiotami, wsparcie prawne zleceniodawcy w zakresie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego i reprezentowanie przed KIO. Natomiast druga umowa nie obejmowała w odróżnieniu od pierwszej powyższego ale zawierała obsługę prawną związaną z pracą E-sądu (Elektroniczne Postępowanie Upominawcze. W umowie z [REDAKTOWANO] był otwarty katalog usług, a w umowie z [REDAKTOWANO] zamknięty. Wynagrodzenia wykonawców dwóch ww. umów można uznać za porównywalne. Zdecydowanie droższe umowy, o podobnym charakterze do dwóch ww., zawierano z [REDAKTOWANO]. Umowa z [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] miała inny zakres niż dwie pierwsze umowy - dotyczyła jednostkowej sprawy, reprezentowania SA w jednym postępowaniu sądowy. Zauważyć należy, że jedynie w przypadku umowy z panią [REDAKTOWANO] nie określono zasad odpowiedzialności radcy prawnego za ewentualną wyrządzoną stratę z tytułu wykonywania, niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy.

Na żadnej z umów nie było kontrasygnaty Gł. księgowej mówiącej o zabezpieczenie środków finansowych. Rozliczenia umów dokonano w oparciu o faktury lub rachunki przedłożone przez wykonawców umów. Wynagrodzenie wykonawców wynikające z zawartych umów zostało uregulowane przez Sąd z zachowaniem terminów w nich określonych.

⁶⁸ Przygotowanego przez komórkę organizacyjną Sądu, z której działalnością merytoryczną łączy się udzielenie zamówienia i zaakceptowanego przez specjalistę ds. zamówień publicznych lub specjalistę ds. zamówień wspólnych i analiz.

3) W 2014 r. SA wydatkował kwotę 9 842,00 zł na kwestie związane z opisem i wartościowaniem stanowisk pracy (bezpośrednio na rzecz wykonawców wydatkowano kwotę 9 527,00 zł), tj.:

- na szkolenia pn. „opis i wartościowanie stanowisk pracy a polityka kadrowa” zrealizowane przez [REDAKTOWANE], które zostały rozliczone na podstawie faktur⁶⁹ przedłożonych przez wykonawcę. W dniu 20.01.2014 r. do SA wpłynęła oferta [REDAKTOWANE] w Lublinie na zorganizowanie szkolenia „Opis i wartościowanie stanowisk a polityka kadrowa”. W związku z dużym zainteresowaniem pracowników Sądu przedmiotowym tematem w dniu 22.01.2014 r. wysłano do 4 firm⁷⁰ e-mailowe zapytanie dotyczące zorganizowania szkolenia w przedmiotowym zakresie. W wyznaczonym terminie wpłynęła jedynie oferta od [REDAKTOWANE]⁷¹, która została przedstawiona Dyrektorowi wraz z ofertą nadesłaną we wcześniejszym terminie przez [REDAKTOWANE]⁷². Szkolenia odbyły się w dwóch terminach tj. 28.02.2014 r. oraz 04.04.2014 r., czego potwierdzeniem są listy obecności uczestników szkolenia. Zauważyć należy, że prowadzącym szkolenia miał być [REDAKTOWANE] tj. osoba z którą później została zawarta nw. umowa.
- na umowę o dzieło, zawartą z [REDAKTOWANE] w dniu 26.06.2014 r., z przeniesieniem autorskich praw majątkowych do utworu; na jej mocy wykonawca zobowiązał się do: weryfikacji projektów opisów stanowisk pracowników SA, wyjaśnienia i przedstawienia uwag do projektów opisów stanowisk pracowników Sądu, przeprowadzenia zbiorczej rozmowy szkoleniowej na temat przygotowanych projektów opisów stanowisk pracowników Sądu oraz przedstawienia w formie pisemnej uwag do opisów stanowisk pracy. W zgromadzonej dokumentacji brak było pisemnej informacji uzasadniającej konieczność zawarcia umowy oraz informacji w jaki sposób: dokonano wyboru wykonawcy i oszacowano wartość wynagrodzenia. W dniu 26.06.2020 r. Dyrektor udzielił wyjaśnień dotyczących konieczności zawarcia umowy i sposobu wyboru wykonawcy. Wyjaśnienia zostały przez kontrolerów przyjęte. Ponadto, na

⁶⁹ Faktura nr VAT42/CSKRAKÓW/2014 z dnia 28.02.2014 r. na kwotę 3.430,00 zł oraz nr VAT106/CSKRAKÓW/2014 z dnia 07.04.2014 r. na kwotę 2.912,00 zł.

⁷⁰ W dniu 20.01.2014 r. do SA wpłynęła oferta [REDAKTOWANE] w Lublinie na zorganizowanie szkolenia „Opis i wartościowanie stanowisk a polityka kadrowa”. W związku z dużym zainteresowaniem pracowników Sądu przedmiotowym tematem w dniu 22.01.2014 r. wysłano e-mailowe zapytanie dot. zorganizowania szkolenia w przedmiotowym zakresie do [REDAKTOWANE] w Krakowie. [REDAKTOWANE]

⁷¹ Oferta [REDAKTOWANE] z dnia 24.01.2014 r.

⁷² Powyższe potwierdza notatka służbowa sporządzona przez [REDAKTOWANE] starszego sekretarza sądowego znak: Wiz. IV-142-1/14. Z przedmiotowej notatki wynika również, iż Dyrektor ustnie zlecił starszemu sekretarzowi sądowemu [REDAKTOWANE] zorganizowanie ww. szkolenia przez [REDAKTOWANE]

- umowie brak kontrasygnaty głównej księgowej potwierdzającej zabezpieczenie środków na realizację ww. umowy. Wynagrodzenie wykonawcy wynikające z umowy w wysokości 3 500,00 zł zostało uregulowane przez Sąd z zachowaniem terminów⁷³.
- 4) We wrześniu 2016 r. Sąd zawarł 3 umowy⁷⁴ związane z organizacją konferencji sędziów Sądów Apelacyjnych w Lublinie, Białymstoku i Krakowie w terminie 19-21.09.2016 r. na łączną kwotę 105 442,70 zł (na rzecz wykonawców przelano kwotę 38 755,50 zł).
- Podstawową umowę zawarto na kwotę 102 802,70 zł brutto (92 565,53 zł netto)⁷⁵. Dotyczyła ona świadczenia usług hotelarskich, konferencyjnych i gastronomicznych w [REDAKTURA]. Umowa została zaparafowana przez radcę prawnego Sądu. Przedmiotową umowę poprzedziło *Porozumienie* z dnia 03.06.2016 r. zawarte pomiędzy trzema ww. Sądami Apelacyjnymi⁷⁶. Na jego mocy dyrektorzy reprezentujący Sady Apelacyjne w Białymstoku i Krakowie udzielili ówczesnemu Dyrektorowi SA upoważnienia do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego w ich imieniu i na ich rzecz w celu organizacji ww. konferencji sędziów oraz zobowiązali się do zapłaty należności wynikającej z umowy proporcjonalnie do liczby uczestników skierowanych z każdego Sądu. Korespondencja mailowa pracownika Sądu z czterema potencjalnymi wykonawcami⁷⁷ oraz „*Wniosek o rozpoczęcie postępowania przewidzianego Zarządzeniem nr 3/2015 Dyrektora SA w Lublinie z dnia 30.01.2015 r.*”, kontrasygnowany przez głównego księgowego potwierdzają przeprowadzenie rozeznania rynku zgodnie z regulacjami wewnętrznymi. Jedynym wykonawcą spełniającym wymagania zamawiającego był [REDAKTURA]. Rozliczenie umowy, w części dotyczącej SA, nastąpiło terminowo na podstawie wystawionej przez wykonawcę faktury⁷⁸.
- Ponadto, SA⁷⁹ zawarł 2 umowy o dzieło na przeprowadzenie wykładów w trakcie przedmiotowej konferencji. Z SSN [REDAKTURA] na kwotę 1 570,00 zł brutto⁸⁰ oraz z prof. dr hab. [REDAKTURA] na kwotę 1 320,00 zł brutto⁸¹. W zgromadzonej dokumentacji brak było pisemnej informacji uzasadniającej wybór konkretnych wykonawców. W dniu 26.06.2020 r. Dyrektor udzielił wyjaśnień w sprawie

⁷³ W umowie zawarto, iż wynagrodzenie płatne będzie w terminie 14 dni od dnia przedłożenia rachunku/faktury przez Wykonawcę w siedzibie Sądu, rachunek z dnia 09.07.2014 r. został zapłacony przelewem 23.07.2014 r.

⁷⁴ Jedną na usługę hotelarską i dwie na przeprowadzenie wykładów.

⁷⁵ W dniu 13.09.2016 r. Dyrektor SA zawarł umowę nr Zp 2130-44/16 z [REDAKTURA]

⁷⁶ Reprezentowanymi przez dyrektorów wym. sądów apelacyjnych.

⁷⁷ [REDAKTURA]

⁷⁸ W dniu 30.09.2016 r. na kwotę 36 102,94 zł brutto.

⁷⁹ Prezes SA oraz ówczesny Dyrektor Sądu.

⁸⁰ kwota z wykazu (kwota z dojazdem), w umowie 1 320,00 zł brutto plus koszty dojazdu (wypłacono wykonawcy 1 451,74 zł, w tym 250,74 zł koszty dojazdu)

⁸¹ wykonawcy wypłacono 1 201,00 zł

wyboru konkretnych wykonawców. Wyjaśnienia zostały przez Kontrolerów przyjęte. Natomiast ich wynagrodzenie zostało ustalone z zastosowaniem stawek określonych w decyzji Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 2008 r. Na żadnej z umów nie było kontrasygnaty Gł. księgowej. Wpłata wynagrodzeń następowała, po dokonaniu kontroli formalno-rachunkowej, w terminach i wysokości wynikających z zapisów umów oraz zgodnie z przedstawionymi rachunkami. Łącznie wykonawcom wypłacono kwotę 2 652,74 zł.

- 5) W dniu 17.11.2016 r. Sąd zawarł umowę⁸² z ██████████ Kontrolerom przedłożono następujące dokumenty: oferty⁸³, *Informację z otwarcia ofert, pn. Ocena i porównanie ofert, Informację o wyborze najkorzystniejszej oferty, Zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty, Wniosek z kontrasygnatą Gł. księgowej oraz umowę bez parafy radcy prawnego. Rozliczenie umowy nastąpiło w terminie, na podstawie wystawionej faktury⁸⁴ oraz załączonego do niej protokołu odbioru szkolenia.*
- 6) W przypadku 4 umów⁸⁵ związanych z informatyką zawartych z: ██████████⁸⁶, ██████████⁸⁷ oraz ██████████⁸⁸ w 2014 r. brak notatek służbowych dokumentujących dokonanie analizy rynku oraz zawierających informację o wartości szacunkowej zamówienia (netto) ze wskazaniem kursu euro wg *Zasad*. Natomiast wszystkie umowy były poprzedzone stosownym *Wnioskiem o rozpoczęcie postępowania zawierającym wszystkie ww. informacje.*

W 1 z umów⁸⁹ z ██████████, pomimo, iż w danym postępowaniu tylko ww. spółka złożyła ofertę, została ona wybrano jako „*oferta najkorzystniejsza cenowo*”⁹⁰. W tym przypadku brak było notatki służbowej uzasadniającej niezastosowanie się do reguł określonych w *Zasadach*. Podobnie było w przypadku umowy z ██████████, gdzie we *Wniosku* była jedynie informacja, iż dane zamówienie może być zrealizowane wyłącznie przez producenta oprogramowania e-risk wykorzystywanego przez Sąd. Tylko umowa⁹¹ dot. migracji danych posiadała parafę radcy prawnego Sądu. We wszystkich ww.

⁸² Umowa nr 17/IT/PU/2016 na zorganizowanie i przeprowadzenie szkolenia z zakresu obsługi i konfiguracji ██████████ na kwotę 42.000,00 zł.

⁸³ ██████████ (stanowiące odpowiedź na zaproszenie zamieszczone na stronie internetowej Sądu).

⁸⁴ Faktura VAT nr F/1/12/2016 na kwotę 42.000,00 brutto.

⁸⁵ Umowa nr 03/IT/PU/2014 z dnia 27.03.2014 r., nr 12/IT/PU/2014 z dnia 15.07.2014 r., nr 2130-38/14 z dnia 18.08.2014 r. oraz nr 22/IT/PU/2014 z dnia 21.11.2014 r.

⁸⁶ Umowa nr 03/IT/PU/2014 z dnia 27.03.2014 r. na kwotę 61 377,00 zł brutto (49 900,00 zł netto).

⁸⁷ Umowy nr 12/IT/PU/2014 z dnia 15.07.2014 r. i nr 22/IT/PU/2014 z dnia 21.11.2014 r. każda na kwotę 147 600,00 zł brutto (120 000,00 zł netto).

⁸⁸ Umowa nr 2130-38/14 z dnia 18.08.2014 r. na kwotę 38 806,50 zł brutto.

⁸⁹ Tj. umowie nr 22/IT/PU/2014.

⁹⁰ Wg § 8 ust. 1 pkt. 1 *Zasad* analiza rynku polega w szczególności na zebraniu ofert od minimum dwóch potencjalnych wykonawców.

⁹¹ Umowa nr 22/IT/PU/2014.

umowach były zapisy dot. kar umownych, prawa do wypowiedzenia umowy, odstąpienia od umowy, ale brak było kontrasygnaty Gł. księgowej na umowach. Rozliczenia umów dokonano terminowo na podstawie faktur wystawionych i przedłożonych przez wykonawców. Podstawą do wystawienia faktur były podpisane przez zamawiającego protokoły odbioru.

Zauważyć należy, że w przypadku umowy nr 12/TT/PU/2014 z dnia 15.07.2014 r. (na przeprowadzenie audytu ZSRK) z [REDAKTOWANE], ostateczny termin realizacji umowy ustalono na dzień 5.09.2014 r. natomiast na dokumencie ww. firmy pn. „Audyt prac sądów apelacji lubelskiej w systemie ZSRK” widnieje późniejsza data, tj. 12.09.2014 r., na protokołach odbioru dotyczących poszczególnych sądów i końcowym protokole odbioru brak daty ich dokonania. W związku z powyższym nie można potwierdzić, że umowa została zrealizowana w terminie (za wykonanie przedmiotu umowy wykonawcy zapłacono kwotę wynikającą z umowy, tj. 147 000,00 zł brutto)⁹².

- 7) Faktura VAT 10/TRS/02/2016 z dnia 04.02.2016 r.⁹³ dotycząca przewozu osób zrealizowanego przez [REDAKTOWANE] sprawdzona pod względem formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzona do wypłaty (SA wystawił noty obciążeniowe na sądy, których pracownicy brali udział w szkoleniu w dniu 01.02.2016 r.). W przedstawionej dokumentacji brak pisemnego zamówienia podpisanego przez Dyrektora oraz analizy rynku na podstawie, której wybrano danego wykonawcę.

Jedynie część kontrolowanych umów zawierała parafy radcy prawnego, świadczące o dokonaniu sprawdzenia ich treści pod względem formalno-prawnym. Żadna z umów nie zawierała parafy głównego księgowego potwierdzającej zabezpieczenie środków w planie finansowym. W części umów nie było zapisów dotyczących kar umownych bądź możliwości skutecznego dochodzenia roszczeń wynikających z ewentualnego nieterminowego bądź nienależytego wykonania prac będących ich przedmiotem oraz zapisów dotyczące zasad odbioru czynności będących ich przedmiotem. W części umów z próby nie przedstawiono kontrolującym dokumentów, które wynikały z wewnętrznych regulacji w zakresie zamówień publicznych, o których mowa w art. 4 pkt 8 *ustawy Pzp* oraz *Instrukcji* tj. m.in. pisemnego zamówienia, notatki służbowej o rozeznaniu rynku czy też notatki uzasadniającej niezastosowanie się do ww. przepisów. Część przedstawionych kontrolującym rachunków nie posiadała prezentaty wpływu do Sądu lub Oddziału Finansowego.

[akta kontroli str. 416-1901]

⁹² Fakturę VAT NR 2014/09/SAL/01 wystawiono w dniu 29.09.2014 r.

⁹³ Na kwotę 1 905,00 zł.

IV. OGÓLNA OCENA DZIAŁALNOŚCI SA

Działalność Sądu w zakresie kontrolowanych zagadnień oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami, z uwagi na:

- nieopracowanie wewnętrznych regulacji dotyczących zawierania umów zlecenia/ o dzieło, czym nie w pełni zabezpieczono interes Sądu;
- przypadki nieprzestrzegania zapisów wewnętrznych regulacji dotyczących udzielania zamówień publicznych, w szczególności wskazania, sposobu ustalania wartości szacunkowej zamówienia, sporządzania pisemnego *wniosku* wskazującego na konieczność zawarcia umowy, przeprowadzania rozeznania rynku, w tym szacowania wartości umowy bądź sporządzania notatki urzędowej o odstępnie od ww. czynności;
- niestosowanie się do zapisów wewnętrznych regulacji dotyczących udzielania zamówień publicznych w zakresie dochowania należytej staranności w przypadku ustalania wartości zamówienia, jak również parafowania umów i zleceń przez radcę prawnego oraz Gł. księgową;
- niewskazywanie w treści umów zapisów dotyczących: kar umownych, warunków odstąpienia od umowy oraz umożliwiających skuteczne dochodzenie roszczeń wynikających z ewentualnego nieterminowego bądź nienależytego wykonania prac, jak również dotyczących zasad odbioru czynności będących przedmiotem umów;
- brak dowodów szacowania wartości zamówienia oraz dokonania przez głównego księgowego wstępnej kontroli zgodności planowanych wydatków i zobowiązań wynikających z podpisanych umów z planem finansowym.

W związku z powyższym wnosi się o niezwłoczne podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie powyżej stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości, w tym w szczególności:

1. Rozważenie, pod kątem gospodarności i celowości wydatkowania środków publicznych oraz odpowiedniego zabezpieczenia interesu Sądu, wprowadzenia wewnętrznych regulacji dotyczących zawierania umów zlecenia/o dzieło.
2. Bezwzględne przestrzeganie zapisów wewnętrznych regulacji, w tym w szczególności dotyczących:
 - wskazania sposobu ustalania wartości szacunkowej zamówienia,
 - sporządzania pisemnego *wniosku* uzasadniającego zawarcie umowy,
 - szacowania wartości umowy, przeprowadzania rozeznania rynku bądź sporządzania notatki urzędowej o odstępnie od ww. czynności,

oraz bezwzględne dokumentowanie wszystkich ww. czynności.

3. Przestrzeganie art. 54 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*⁹⁴ poprzez dokumentowanie dokonania przez głównego księgowego wstępnej kontroli zgodności planowanych wydatków i zobowiązań z planem finansowym, bezpośrednio przed zawarciem każdej z umów.
4. Dokumentowanie potwierdzania przez radcę prawnego zgodności zawieranych przez Sąd umów z przepisami obowiązującego prawa.
5. Wskazywanie w treści umów zapisów: umożliwiających skuteczne dochodzenie roszczeń wynikających z ewentualnego nieterminowego bądź nienależytego wykonania prac, w szczególności dotyczących kar umownych i warunków odstąpienia od umowy, jak również określających zasady odbioru przedmiotów umów.

Stosownie do § 30 ust. 3 pkt. 1 i 2 komunikatu Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 listopada 2015 r. *w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działu administracji rządowej – sprawiedliwość dotyczących przeprowadzania kontroli działalności administracyjnej sądów powszechnych*⁹⁵, proszę o przekazanie, w terminie do dnia 30.01.2021 r. pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z § 31 wyżej przywołanego komunikatu od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Jakub Majka
Zastępca Dyrektora
Biura Ministra

Sporządzono w dwóch egzemplarzach:

1. Dyrektor Sądu Apelacyjnego w Lublinie, Barbara Sieczkoś,
2. Wydział Kontroli Biura Ministra w Ministerstwie Sprawiedliwości – a/a.

⁹⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 869

⁹⁵ Dz. Urz. Min. Sprawiedl. z 2015 r., poz. 236